

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

447. meddelelse. Oktober 1949.

*B. Vejledninger.***Frøblandinger til græsmark.**

Formålet med græsmarkerne er at yde den bedst mulige sommerernæring for kvæg og heste og desuden at støtte vinterernæringen ved gode høafgrøder. Betingelsen for at tilfredsstille disse krav er, at græsmarkernes afgrøder under normale forhold består af en passende blanding af bælgplanter og græsser.

Af en god græsmark til afgræsning kræves, at den har en jævn og kraftig bestand af bælgplanter med ret rigelig indblanding af græsser, medens en græsmark til høslæt kun bør indeholde så meget græs, at dette kan give en rimelig afgrøde, hvis bælgplanterne svigter, og at vejringen af høet ikke bliver for besværlig.

De flerårige græsmarker anlægges oftest alene til græsning, medens sædskiftets kortvarige græsmarker i regelen må tjene begge formål, og udlæg af græsmarker til høslæt alene er sjældnere.

Ved sammensætning af frøblandingen må der tages hensyn til den fremtidige benyttelsesmåde: udelukkende græsning, blandet benyttelse eller overvejende høslæt. Men desuden må hensyn tages til græslejets varighed, til jordens beskaffenhed, den normale nedbør på egnen, til jordens afvandings- og reaktionstilstand og til mulighed for sygdomsangreb på kløveren, der gør jorden kløvertræt (kløverål).

Angående de almindeligst anvendte græsmarksplanter skal anføres:

Halvsildig rødkløver anvendes i 1-årige, 2-årige og 3-4-årige græsmarker. Den yder sit største udbytte i 1. år, men holder i regelen ret godt i 2. år. Den kræver tidlig afgræsning og rettidig høslæt for at give god og hurtig genvækst.

Tidlig rødkløver anvendes kun i 1-2-årige marker og bør kun bruges, hvor der ønskes meget tidlig brug af afgrøden, eller

under tørre jordbunds- eller klimaforhold. Den er mindre holdbar i 2. brugsår end halvsildig rødkløver.

Alsikekløver er mindre yderig end rødkløver, men kan give gode afgrøder på kold, fugtig agerjord og på lav, muldrig eller tørveagtig jord.

Hvidkløver er en varig bælgplante, der er fortrinlig til græsning, men lider ved anvendelse af marken til slæt, navnlig ved sen slæt. Den findes i to hovedtyper, Morsø-typen og vild engelsk hvidkløver eller lignende smalbladede former. Den første form giver gode afgrøder i 1.-3. brugsår, medens vild engelsk hvidkløver først giver fuld afgrøde i 3. brugsår og derefter er mere yderig end Morsø-typen, ligesom den er mere modstandsdygtig mod hvidkløverål. Morsø-typen bruges både i 2-årige og flerårige marker, medens vild engelsk og andre varige typer kun anvendes ved flerårigt udlæg.

Kællingetand giver lavere udbytte end rødkløver på sund jord, men hvor rødkløverål optræder, er den en brugbar erstatning for rødkløveren.

Sneglebælg kan, når kløverål optræder, sammen med kællingetand anvendes i stedet for rødkløver til 1-årigt udlæg på jord, der ikke er kalktrængende.

Rundbælg er anvendelig sammen med kællingetand til 1-årigt udlæg på let, kalkfattig jord, hvor rødkløveren erfaringsmæssigt trives dårligt.

Lucerne er en fortrinlig bælgplante til høslæt på jord, hvor afvanding og kalkning er i orden. Den tåler tørke bedre end kløveren.

Almindelig rajgræs er et meget anvendt græs på alle jorder både til afgræsning og slæt. Det er noget usikkert til høslæt på moseagtig jord og ikke særlig vinterfast. Det findes i to hovedtyper, tidlig og sildig, og den tidlige bør kun bruges under forhold, hvor der ønskes tidlig forårsgræsning.

Italiensk rajgræs er et tidligt, hurtigtvoksende græs, der er tilbøjeligt til at trykke kløveren stærkt. Det bør derfor kun anvendes, hvor man ønsker tidlig græsning i en 1-årig mark.

Timothe bør anvendes til alle flerårige udlæg. Det er et varigt græs, der passer godt sammen med kløver, men det giver ikke en tilfredsstillende bund som eneste græs i blandingen.

Hundegræs er et yderigt, flerårigt græs, der på lermuldet

jord og ved rigelig nedbør trykker kløveren for stærkt, hvorfor det kun bør bruges på tør jord eller på egne med ringe nedbør.

Eng-svingel er et fortrinligt, varigt græs, der bør bruges i blandinger til 2—flerårigt udlæg, undtagen hvor vækstkårene er særligt tørre.

Eng-rapgræs er et varigt græs, som kun bør benyttes til flerårigt udlæg.

Af alle kløver- og græsarter, hvoraf der findes danske stammer, bør disse foretrækkes, da de i regelen giver større udbytte end de udenlandske.

På grundlag af foreliggende forsøgsresultater har Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur sammen med de provinsielle landboforeningers og husmandsforeningers konsulenter samt græsmarkskonsulenterne udarbejdet omstående forslag til frøblandinger, som er anvendelige under de angivne forhold.

Såning af kløver- og græsfrø må altid ske i vel tilberedt, bekvem og passende fugtig jord, da de små frø ellers ikke spirer tilfredsstillende. Er spiringsforholdene mindre gode ved såningen, bør udsædsmængderne, som angives, forhøjes skønsmæssigt.

Bilag findes på bagsiden.

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 2 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Trykt i 22.000 eksemplarer.

Forslag til frøblandinger,
 udarbejdet af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur, de provinsielle landboforeningers
 og husmandsforeningers konsulenter samt græsmarkskonsulenterne.
 kg frø pr. ha.

	Rødkløver		Alsike	Hvidkløver		Kællingeland	Rundbælg	Lucerne	Almindelig rajgræs, sildig	Italiensk rajgræs	Timothe	Hundegræs	Eng-svingel	Eng-rapgræs	Rød svingel	Ialt
	halvsildig	tidlig		vild eng. o. a. varige typer	Morsø o. a. kortv. typer											
1-årigt græsleje. a. Høslæt og efterfølgende afgræsning.																
1. God sand- eller lermuldet jord.....	12	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	3	—	—	20
2. Let sandjord under tørre forhold	12	—	—	—	—	—	—	—	4	—	2	3	—	—	—	21
3. God sand- eller lermuldet jord, angreb af kløverål	—	—	4	—	—	6	—	—	3	—	2	—	3	—	—	18
4. Let kalktrængende sandjord, angreb af kløverål	—	—	—	—	—	7	7	—	3	—	2	3	2	—	—	24
b. Overvejende afgræsning.																
5. God sand- eller lermuldet jord	5	5	—	—	1	—	—	—	2	2	2	2	2	—	—	21
2-årigt græsleje.																
6. God sand- eller lermuldet jord	10	—	—	—	2	—	—	—	4	—	3	—	4	—	—	23
7. Lidt tørre vækstkår	8	—	—	—	2	2	—	—	4	—	2	4	2	—	—	24
8. God sand- eller lermuldet jord, angreb af rødkløverål	—	—	5	—	3	6	—	—	4	—	3	—	3	—	—	24
3—4-årigt græsleje.																
9. God sand- eller lermuldet jord, overvejende afgræsning.....	8	—	—	2	3	—	—	—	5	—	3	—	5	—	—	26
10. God sand- eller lerm. jord, gode fugtighedsforhold, afgræsning.....	—	—	—	4	3	—	—	—	6	—	4	—	7	—	—	24
Varigt græsleje.																
11. Ager og marsk, gode fugtighedsforhold, afgræsning	—	—	—	3	3	—	—	—	10	—	3	—	8	4	—	31
12. Let agerjord og bakker under tørre vækstkår	—	—	—	3	3	—	—	—	5	—	3	4	5	4	3	30
13. Eng og mose, afgræsning	—	—	2	3	3	—	—	—	4	—	4	—	10	6	—	32
14. Klægjord og mineraleng, høslæt og afgræsning	—	—	5	1	1	—	—	—	5	—	4	—	10	4	—	30
15. Tørveeng og mose, høslæt og afgræsning	—	—	5	1	1	—	—	—	—	—	4	—	15	4	—	30
Lucerne.																
16. Sund kalkrig, vel afvandet jord.....	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	1	—	—	—	—	31

De anførte frømængder er kun tilstrækkelige, når jorden er vel tilberedt og spiringsbetingelserne er gode.